

T.R.MATYOQUBOVA

**ALISHER NAVOIY
HAYOTI VA IJODI**

TOSHKENT

T.R.Matyoqubova. Alisher Navoiy hayoti va ijodi. – T.: «Fan va texnologiya», 2010. – 164 b.

Ushbu o‘quv qo‘llanma o‘zbek adabiyotining asoschisi, ulug‘ shoir va mutafakkir, Alisher Navoiy hayoti va ijodini o‘rganishga bag‘ishlangan. Unda Navoiy yashagan davr, shoirning hayoti va ijodiy faoliyati, lirik merosi tahlil etiladi, uning «Xamsa» taraqqiyotidagi roli ko‘rsatiladi. Ilmiy va nasriy merosi misolida Navoiyning adabiyotshunos, tilshunos, tarixchi va yirik adib sifatidagi xizmatlari bayon etilgan. O‘quv qo‘llanmada ijodkorning turkiy tildagi adabiyot takomili va rivojidagi o‘rni xususida atroficha fikr yuritilgan.

Qo‘llanma oliv o‘quv yurtlari talabalari hamda Alisher Navoiy ijodi bilan qiziquvchi barcha ilm-adab ahliga mo‘ljallangan.

Mas’ul muharrir: filologiya fanlari doktori, professor
H.HOMIDIY

Taqrizchilar: pedagogika fanlari doktori, professor
S.MATCHONOV;
filologiya fanlari nomzodi **Q.ERGASHEV**

Ushbu o‘quv qo‘llanma Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedago-gika universiteti Ilmiy kengashi yig‘ilishining 2009 yil 29 dekabrdagi 5-sonli qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9943-10-265-1

© «Fan va texnologiya» nashriyoti, 2010.

M U N D A R I J A

So‘z boshi.....	3
XIV asr o‘rtalaridan XVI asr boshlarigacha bo‘lgan davrdagi madaniy hayot: ilm-fan, san’at va adabiyot.....	5
Alisher Navoiy hayoti va adabiy faoliyati. Uning o‘rganilish tarixi.....	12
Navoiy lirikasi. «Xazoyin ul-maoniy» kulliyoti. Uning janr xususiyatlari.....	35
Shoir lirik asarlarida axloq-odob, ijtimoiy-falsafiy muammolar ifodasi.....	60
Buyuk «Xamsa»ning yaratilishi.....	73
«Hayrat ul-abror» dostonida Navoiy ijtimoiy-axloqiy qarashlari ifodasi	79
«Farhod va Shirin» – qahramonlik dostoni.....	90
«Layli va Majnun» – ishqiy-sarguzasht doston.....	103
«Sab’ai sayyor» dostonida shohlik va oshiqlik muammosi, uning falsafiy yechimi.....	119
«Saddi Iskandariy» dostonida Alisher Navoiyningadolatli shoh haqidagi qarashlari in’ikosi.....	133
«Lison ut-tayr» – falsafiy-majoziy doston.....	141
Alisher Navoiyning ilmiy-nasriy asarlari.....	148

MATYOQUBOVA TOZAGUL RAJAPOVNA

ALISHER NAVOIY HAYOTI VA IJODI

Toshkent – «Fan va texnologiya» – 2010

Muharrir:	M. Mirkomilov
Texnik muharrir:	A. Moydinov
Musahhih:	G. Doniyorova
Kompyuterda sahifalovchi:	N. Hasanova

Bosishga ruxsat etildi 15.01.2010. Bichimi 60x84 $\frac{1}{16}$.
«Timez Uz» garniturasi. Ofset bosma usulida bosildi.
Shartli bosma tabog‘i 10,5. Nashriyot bosma tabog‘i 10,2
Tiraji 1000. Buyurtma №5.

«Fan va texnologiyalar Markazining bosmaxonasi»da chop etildi.
100003, Toshkent sh., Olmazor ko‘chasi, 171-uy.